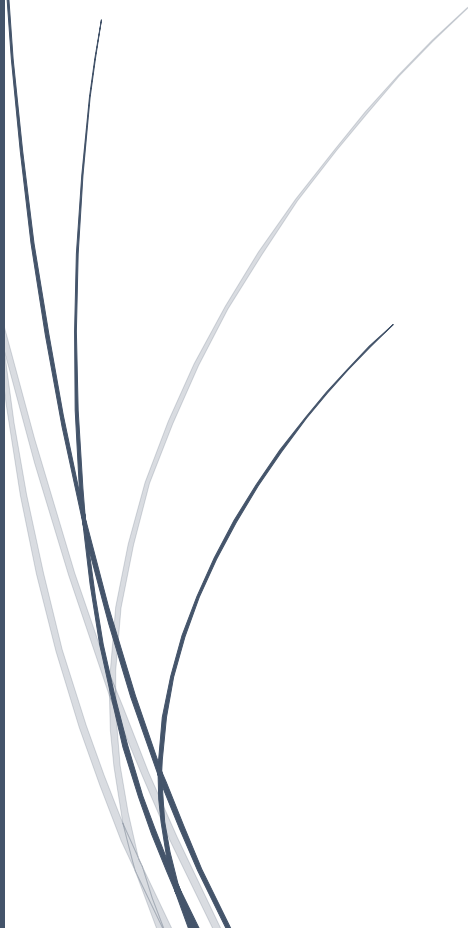

The iCAP Guidance Collection

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή στην Συλλογή Καθοδήγησης iCAP.....	2
1.1 Τα 12 σημεία μάθησης.....	3
1.1.1 Συνδέοντας αποτελεσματικά τη ζωή του σχολείου και το πρόγραμμα σπουδών	3
1.1.2 Το περιβάλλον εργασίας.....	3
1.1.3 Δουλεύοντας Συνεργατικά	4
1.1.4 Αξιοποίηση χρόνου	4
1.1.5 Συμμετοχή στη κοινότητα	4
1.1.6 Επιλογή του κατάλληλου έργου/ κατάλληλης δράσης	4
1.1.7 Η χρησιμότητα των στόχων.....	5
1.1.8 Διατήρηση της επίδρασης των αποτελεσμάτων.....	5
1.1.9 Μαθαίνοντας από το έργο/δράση	5
1.1.10 Εξετάζοντας την προσαρμοστικότητα	5
1.1.11 Διαχείριση της υποστήριξης.....	6
1.1.12 Προσαρμογή στους διαθέσιμους πόρους	6

1. Εισαγωγή στην Συλλογή Καθοδήγησης iCAP

Η Συλλογή Καθοδήγησης iCAP απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές με ενδιαφέρον για την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Αναπτύσσεται μέσα από πρακτικά παραδείγματα πραγματικής ζωής και εκτεταμένης έρευνας σχετικά με πρακτικές και μεθοδολογίες που αναπτύχθηκαν ως σύγχρονα εργαλεία διδασκαλίας. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί και όλοι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εμπνεόνται, να καθοδηγούνται και να προσανατολίζονται προς την ανάπτυξη της ικανότητας καινοτομίας. Η Συλλογή αποτελείται από δυο μέρη. Το πρώτο μέρος παρουσιάζει μια σύντομη περίληψη με βασικά σημεία πληροφόρησης σχετικά με το τι έχουν δημιουργήσει οι εταίροι στο πλαίσιο του προγράμματος. Το δεύτερο, εκτεταμένο μέρος, προσφέρει μεθοδολογίες, κατευθυντήριες γραμμές και μαρτυρίες για την ενδυνάμωση και την παρακίνηση του αναγνώστη.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος iCAP, ομάδες μαθητών γυμνασίων από πέντε χώρες συμμετείχαν σε ένα πρακτικό πείραμα· αυτό το έγγραφο είναι ένα αποτέλεσμα αυτής της εμπειρίας. Τα προγράμματα αυτά είχαν ως στόχο τη δημιουργία αλλαγών στις κοινότητες των μαθητών και αναπτύχθηκαν με δική τους πρωτοβουλία και δεν κατευθυνόταν από τους δασκάλους τους. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές ανέπτυξαν τη δική τους ικανότητα καινοτομίας (εξ ου και το iCAP).

Αυτή η Συλλογή Καθοδήγησης βασίζεται σε έρευνα που διεξήχθη από τους εταίρους γνώσης (πανεπιστήμια) και σε υλικό που συλλέχθηκε από τους εταίρους της πρακτικής του προγράμματος (σχολεία). Βίντεο και οπτικά στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί για να εμπνεύσουν τον αναγνώστη ενώ ενημερώνεται για πιθανές εναλλακτικές εκπαιδευτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται παγκοσμίως. Η Συλλογή Καθοδήγησης είναι διαθέσιμη στον επίσημο δικτυακό τόπο του προγράμματος (Κέντρο Πόρων) καθώς και σε μια συνοπτική μορφή (έγγραφο PDF) για τη λήψη και την εκτύπωση του από τον αναγνώστη. Το παρόν έγγραφο είναι σύμμαχος των σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη που θέλουν να ενισχύσουν την αυθεντική έμπνευση και να πραγματοποιήσουν πειραματισμούς με νέα διδακτικά μέσα που ενισχύουν την καινοτομία. Οι ανατροφοδοτήσεις των πρακτικών εταίρων (σχολεία) και οι απεικονιζόμενες μαρτυρίες καταδεικνύουν ζωτικό και επιθυμητό αντίκτυπο στους μαθητές και τους δασκάλους τους. Το συγκεκριμένο έγγραφο υπάρχει και σε μια εκτεταμένη έκδοση. Η πλήρης Συλλογή Καθοδήγησης αντιπροσωπεύει την Πνευματική Παραγωγή 2 του προγράμματος iCAP. .

Η κοινοπραξία αποτελείται από δύο εταίρους της γνώσης (πανεπιστήμια):

1. Πανεπιστήμιο του Gloucestershire, από το Ηνωμένο Βασίλειο
2. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, από Ελλάδα

Πέντε εταίρους πρακτικής (σχολεία):

1. Institut de Vilafant, από Ισπανία
2. Scoala Gimnaziala Gheorghe Titeica, από Ρουμανία

3. ΠΛΑΤΩΝ Μ.Ε.Π.Ε, από Ελλάδα
4. Furness Academy, από Η.Β.
5. Solski Center Kranj, από Σλοβενία

και Working with Europe, από Ισπανία ως εταίρος αξιολόγησης και ποιότητας.

Το πρόγραμμα iCAP στοχεύει στην προώθηση του ενδιαφέροντος για την καινοτομία και στην ανάπτυξη της ικανότητας καινοτομίας μεταξύ των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσω του ανοίγματος νέων χώρων μάθησης. Μπορείτε να ξεκινήσετε διερευνώντας ένα βίντεο που δημιουργήθηκε από τις συμμετέχουσες ομάδες, τεκμηριώνοντας την προσωπική τους εμπειρία [εδώ](#).

1.1 Τα 12 σημεία μάθησης

Οι δώδεκα κατευθυντήριες γραμμές που παρουσιάζονται εδώ είναι μια απόσταση της μάθησης που αποκτήθηκε σε αυτό το πρόγραμμα. Αυτό συγκεντρώθηκε σε ένα πενήνήμερο συνεργατικό εργαστήριο στο οποίο συμμετείχαν σχεδόν εβδομήντα μαθητές. Μην χάσετε την ευκαιρία να έχετε μια ενημερωτική εικόνα μέσα από το βίντεο του προγράμματος [εδώ](#).

1.1.1 Συνδέοντας αποτελεσματικά τη ζωή του σχολείου και το πρόγραμμα σπουδών

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα προγράμματα καινοτομίας στα σχολεία είναι πώς να ξεπεραστούν οι περιορισμοί του προγράμματος σπουδών και η άκαμπτη δομή των σχολικών ωραρίων. Πολλές από τις ομάδες των μαθητών έπρεπε να εργάζονται στον δικό τους χρόνο (είτε κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού είτε μετά το σχολείο) για να υιοθετήσουν την προσέγγιση όπου ο μαθητής είναι το επίκεντρο και αυτός καθοδηγεί την μάθηση, μια άλλη πρόταση είναι να κάνουμε την καινοτομία ένα συγκεκριμένο μάθημα στο σχολικό πρόγραμμα. Ούτως ή άλλως, η παροχή εύλογου χρόνου στο σχολικό πρόγραμμα μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αισθάνονται σίγουροι ότι οι φωνές τους θα ακουστούν, ώστε να μπορούν να μεταδώσουν τις ιδέες τους στο κοινό.

1.1.2 Το περιβάλλον εργασίας

Το να ενθαρρύνεις απλά την περιέργεια και τη δημιουργικότητα δεν αρκεί· το πλαίσιο του προγράμματος είναι επίσης κρίσιμο. Κάνοντας εργασία σε εξωτερικούς χώρους και πέρα από την σχολική πύλη, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να αντιμετωπίσουν το γεγονός ότι ο κόσμος είναι απρόβλεπτος και πολύπλοκος. Αυτό αυξάνει σημαντικά τη μάθηση και τα κίνητρα. Με άλλα λόγια, δεν είναι μόνο αυτό που κάποιος κάνει, είναι ο τρόπος που το κάνει - και πού.

1.1.3 Δουλεύοντας Συνεργατικά

Δουλεύοντας σε συνεργασία με άλλους φαίνεται να είναι ένα εξαιρετικός παράγοντας ενθάρρυνσης. Αυτή η συνεργασία θα μπορούσε να γίνετε πρόσωπο με πρόσωπο, αλλά και χρησιμοποιώντας ψηφιακές πλατφόρμες (ειδικά για να διατηρείτε επαφή με τα μέλη των ομάδων που εργάζονται σε διαφορετικές ώρες ή με παρόμοια προγράμματα σε άλλες χώρες). Η δομή της ομάδας είναι σημαντική έχοντας πολλές αναφορές για το πώς διαφορετικά μέλη μαζί μπορούν και αξιοποιούν τα πλεονεκτήματά τους καλύτερα αντί όλοι να προσπαθούν να κάνουν το ίδιο πράγμα.

“...κάποιες ομαδικές ασκήσεις που κάναμε μας βοήθησαν να γίνουμε μια καλύτερη ομάδα και αν και σίγουρα δεν είμαστε τέλειοι, τα πήγαμε πραγματικά καλά. Αυτό το πρόγραμμα μου έχει επίσης διδάξει να παρατηρώ καλύτερα, να αξιολογώ και να οργανώνω καθώς και μου έδωσε περισσότερο κίνητρο για άλλα πράγματα πέρα από το πρόγραμμα.

«Είμαι ευτυχής που παίρνω μέρος σε αυτό το πρόγραμμα, γιατί μαθαίνω πώς να συνεργάζομαι με τους άλλους και να κάνω ό, τι μπορώ για τον κόσμο.»

Μαθητής (Σλοβενία)

1.1.4 Αξιοποίηση χρόνου

Οι ώρες της μέρας είναι ίδιες για όλους, αλλά για μερικά άτομα τα χρονικά όρια και περιορισμοί έχουν θετική επίδραση στη ζωή τους. Η ύπαρξη αυστηρών προθεσμιών μπορεί να ασκήσει πίεση στην ομάδα και αυτό μπορεί να ενισχύσει θετικά τη δράση της, κάτι που συχνά σημαίνει ότι οι εργασίες υλοποιούνται χωρίς χρονοτριβές.

1.1.5 Συμμετοχή στη κοινότητα

Ένα από τα βασικά σημεία μάθησης για τους νέους είναι το γεγονός ότι *δεν είμαστε μόνοι*. Οι εξωτερικοί εμπλεκόμενοι φορείς, περιλαμβάνοντας τα άτομα στην κοινότητα αλλά και τις τοπικές ομάδες δράσης ή τις αρχές, έχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία για να συμβάλουν στην αλλαγή. Η σύνδεση με τους εξωτερικούς εμπλεκόμενους φορείς μπορεί να είναι αρχικά ένα δύσκολο και ψυχοφθόρο βήμα αλλά να παρέχει ταυτόχρονα ικανοποίηση και ανταμοιβή.

1.1.6 Επιλογή του κατάλληλου έργου/ κατάλληλης δράσης

Μερικοί δάσκαλοι θεωρούν ότι πρέπει να εφαρμόσουν μια συγκεκριμένη δράση ώστε οι μαθητές να μπορέσουν να εργαστούν γρηγορότερα. Ωστόσο, η ανατροφοδότηση από τους μαθητές δείχνει ότι η επιλογή της δράσης ή του έργου αποτελεί ουσιαστικό μέρος της διαδικασίας. Αυτό οδηγεί σε ενδιαφέρουσες ασκήσεις με δημοκρατικό περιεχόμενο, που περιλαμβάνουν την ομόφωνη συμφωνία κριτηρίων, την ψηφοφορία ή τη συναίνεση, ακόμη και την επίλυση συγκρούσεων.

1.1.7 Η χρησιμότητα των στόχων

Με τον ίδιο τρόπο που οι αυστηρές προθεσμίες μπορούν να επιταχύνουν τη διαδικασία υλοποίησης των εργασιών, ο καθορισμός σαφών στόχων μπορεί επίσης να ενισχύσει τη δράση. Πέραν των συνηθισμένων απαιτήσεων ότι οι στόχοι πρέπει να είναι «SMART» (Ειδικοί, Μετρήσιμοι, Επιτεύξιμοι, Ρεαλιστικοί, Χρονοβόροι), μπορούν επίσης να τεθούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορέσετε να τους υπερβείτε. Πρέπει να συμφωνήσουμε ως προς τον τρόπο αξιολόγησης της επιτυχίας, ώστε να γνωρίζουμε τη πρόοδό μας – διαδικασία που μπορεί να περιλαμβάνει ή και όχι πραγματικές μετρήσεις. Η υπέρβαση των προσδοκιών της ομάδας των μαθητών ή των εξωτερικών ομάδων παρέχει ένα διαρκή «εμπυχρωτικό παράγοντα».

1.1.8 Διατήρηση της επίδρασης των αποτελεσμάτων

Εκτός από την άμεση επιτυχία, σημαντική κρίνεται και η διατήρηση της επίδρασης του αποτελέσματος. Μια μερίδα μαθητών ανέφερε τη διατήρηση επαφής με εξωτερικές ομάδες. Ίσως πιο ενθαρρυντική είναι η ιδέα των μαθητών να συζητούν τα σχέδιά τους με τους νεότερους μαθητές έτσι ώστε η έννοια της μάθησης να αποκτήσει μια άλλη κουλτούρα που προωθεί την αλλαγή και την εξέλιξη πέρα από τα όρια του σχολείου.

1.1.9 Μαθαίνοντας από το έργο/δράση

Κάθε δράση/έργο, εκτός από τα γενικά μαθήματα που προσφέρει, όπως η ομαδική εργασία ή ο καθορισμός στόχων, εισάγει τους νέους σε μια διαφορετική διάσταση της ζωής που υπό άλλες συνθήκες θα είχαν χάσει. Παραδείγματα είναι η συζήτηση με τους ηλικιωμένους από την κοινότητα, οι συζητήσεις με τεχνικούς εμπειρογνώμονες όπως οι αρχιτέκτονες και ανθρώπους που εργάζονται καθημερινά για να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους. Πρέπει να σκεφτούμε πώς μπορούμε να εκμεταλλευτούμε αυτή τη δυνατότητα, καθώς οδηγεί άμεσα στην προσωπική ανάπτυξη των μαθητών.

1.1.10 Εξετάζοντας την προσαρμοστικότητα

Η απομάκρυνση από τους τυπικούς τρόπους εκμάθησης μας βοηθά να αντιληφθούμε ότι τίποτα δεν συμβαίνει χωρίς να υπάρχει σχέδιο. Τα σχέδια αυτά εισάγουν τους νέους μαθητές σε «διαφορετικούς κόσμους», αλλά παράλληλα δείχνουν πώς συνδέονται αυτοί οι «διαφορετικοί κόσμοι» με την πραγματικότητα. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η ίδια κοινότητα λειτουργούσε στο παρελθόν και πώς λειτουργεί σήμερα ή πώς λειτουργούν άλλες κοινότητες σε διάφορα μέρη του κόσμου. Αυτοί οι «άλλοι κόσμοι» ποικίλλουν και μας δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίσουμε τον κόσμο για παράδειγμα ενός μικρού χωριού της Κένυας που διαφορετικά δεν θα συναντούσαμε ποτέ.

1.1.11 Διαχείριση της υποστήριξης

Για τους δασκάλους, ένα από τα πιο δύσκολα πράγματα που πρέπει να μάθουν είναι να προσπερνάνε τις εντάσεις και τις δυσκολίες και να μην επηρεάζονται, ενώ οι μαθητές από τη μεριά τους είναι σημαντικό να μάθουν να διαχειρίζονται τα διαφορετικά επίπεδα υποστήριξης που τους προσφέρουν οι εκπαιδευτικοί. Αυτό αναφέρεται στην ικανότητα αναγνώρισης του δασκάλου ο οποίος είναι σε θέση να βοηθήσει περισσότερο ή τον τρόπο με τον οποίο ο μαθητής μπορεί να αποφύγει την υπερβολική βοήθεια! Αυτά τα προγράμματα/σχέδια βοηθούν ορισμένους μαθητές να μάθουν ότι η «διαχείριση του δασκάλου» μπορεί να είναι μια σημαντική ικανότητα στη ζωή.

1.1.12 Προσαρμογή στους διαθέσιμους πόρους

Ο χρόνος, τα χρήματα, ο φόρτος εργασίας αποτελούν περιοριστικούς παράγοντες. Η ικανότητα που πολλοί μαθητές (και δάσκαλοι) αποκτούν σε αυτά τα προγράμματα είναι ο τρόπος προσαρμογής των σχεδίων αλλά και των δικών τους προσδοκιών ώστε να ταιριάζουν με τους διαθέσιμους πόρους.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα?

Εξερευνήστε την καινοτομία μέσω πραγματικών εμπειριών από μαθητές [εδώ!](#)

Μη χάσετε την ευκαιρία να περιηγηθείτε στην πλατφόρμα με τους διαθέσιμους πόρους [εδώ](#) και στο εκτενές αρχείο με χρήσιμο υλικό σχετικά με τον προσανατολισμό. Η πλήρης και πρακτική συλλογή καθοδήγησης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- βασικές αρχές στην ανοιχτή εκπαίδευση
- συνεργασία με την κοινότητα
- δημιουργία ενός εκτενούς και βιώσιμου ενδιαφέροντος για την καινοτομία
- καινοτόμες μεθόδους και τεχνικές στην εκπαίδευση
- σύγχρονες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές εκπαίδευσης
- πληροφορίες για STEM και διορατικότητα
- αξιολόγηση δεξιοτήτων
- έργα, δραστηριότητες και προσωπικές εμπειρίες.